

Evropští pěstitelé cukrové řepy k budoucnosti evropského řepářství

Zástupci osmnácti členských zemí CIBE (Mezinárodní konfederace evropských pěstitelů řepy) jednali 27. a 28. května 2010 v rumunském Brašově o udržitelnosti evropského řepářství a diskutovali o Společné organizaci trhu s cukrem (SOTC) jako součásti současné i budoucí Společné zemědělské politiky EU. Podle CIBE zůstává hlavním úkolem SOTC:

- zajistit rozumnou životní úroveň pěstitelů,
- udržet solidní a dobře fungující systém dodávek cukru,
- zachovat v Evropě vlastní výrobní kapacity cukru,
- stabilizovat trh s cukrem proti nebezpečí výkyvů.

Podle prezidenta CIBE, Jos van Campena, může být pěstování cukrovky v Evropě bráno jako vzor ekologické udržitelnosti. V posledních deseti letech dochází k trvalému zlepšování efektivity pěstování cukrovky (růst výnosu a snižování nároků na vstupy). To společně s růstem produktivity průmyslu zajistilo dodávky vysoce kvalitního produktu za rozumnou cenu, stejně jako dodávky biopaliv, např. bioetanolu nebo bioplynu. Nová SOTC po roce 2006 přiblížila tržní cenu cukru světové, konkurenceschopnost evropského řepářství se po hluboké restrukturalizaci produkce cukrovky v Evropě výrazně zlepšila. EU produkuje 80 % své spotřeby cukru – importuje tedy 20 %, především z rozvojových zemí. Je tak dnes jedním z největších dovozců. Dováží více cukru, než např. USA (vyrábějí 85 % své spotřeby). CIBE proto považuje export za zásadní, je třeba jej zachovat i v budoucnu – také kvůli kolísání výnosů v důsledku klimatických změn.

Bilaterální dohody o volném obchodu vedou k poskytnutí širšího bezcelního přístupu třetím zemím na evropský trh, což není v souladu s cílem udržitelnosti evropského řepného sektoru, ani se zvýhodněními udělenými státům AKT/NRZ (africké-karibské-tichomořské/nejméně rozvinuté země). Takové dohody soustavně podkopávají restrukturalizaci evropského řepářského sektoru a vystavují jej nebezpečí. Nedává smysl, aby EU poskytovala přístup na trh zemím závislým na dovozu cukru, protože to v těchto zemích spouští SWAP mechanismus (dovoz cukru ze světového trhu pro vlastní spotřebu, zatímco domácí cukr je současně vyvážen), což má i negativní dopady na životní prostředí.

Co se týče nástrojů řízení SOTC, národní produkční kvóty, jejichž celková úroveň je nyní pod hladinou evropské spotřeby cukru, fungují jako efektivní nástroje pro zajištění bezpečnosti dodávek a pro ochranu před jejich výkyvy i před extrémní nestabilitou světového trhu s cukrem. Stabilita evropského trhu s cukrem musí dle CIBE zůstat klíčovou prioritou, aby se předešlo zhoubným, zbytečným a drahým krizím.

Současný model SOTC, společně s minimální cenou cukrovky a interprofesními dohodami řeší specifika dodávek řepy, roztržštěnost řepářů a nerovnováhu mezi pěstiteli a vysoce koncentrovanými výrobci cukru v EU. Pěstitelům poskytuje záchrannou síť a možnost uplatnit svou vyrovnávací sílu, reagovat na vývoj trhu a být chráněni před jeho extrémními výkyvy.